

Выходить во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы кромъ рускихъ сягатъ о 4-5й год. попол. Литер. додатокъ "Бібліотека найзnam. повѣстей" виходить по 2 почат. аркушъ кожного 16-го и послѣднаго днія кожного місяця.

Редакція, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улица Галицка.

Всі листи, посилки і роклямії належать пересыпти підъ адресою: редакція і адміністрація "Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.

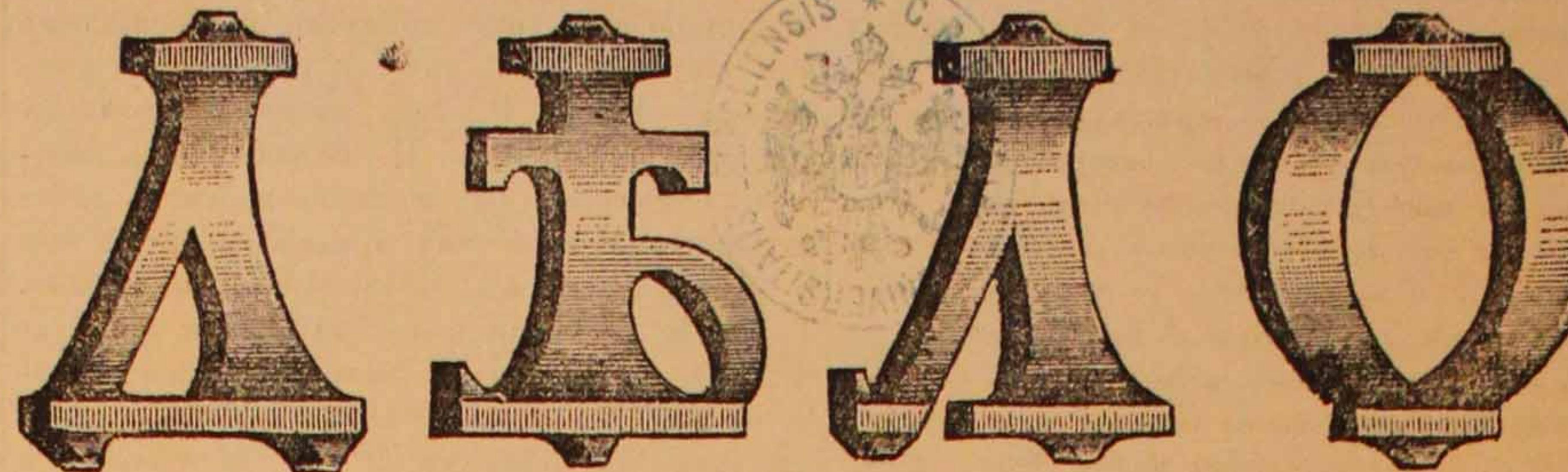
Рукописи не збергаються тольки на попереднє вістороне.

Поодинокого число стоить 12 кр. а. в.

Оголошення приймаються по цій 6 кр. а. в. бѣль однократно початково.

Рекламація неопечатаній вільний бѣль порта.

Предплату належить пересыпти франко (найлучше почтовими переказами) до: Адміністрації часописа "Дѣла" ул. Галицка, Ч. 44

Предплатна на "Дѣло" для Австрії:		для Россіи:
на цілий рокъ . . .	12 зр.	на цілий рокъ . . . . . 12 рубл.
на п'ять року . . .	6 зр.	на п'ять року . . . . . 6 рубл.
на чверть року . . .	3 зр.	на чверть року . . . . . 3 рубл.
сь дод. "Бібліотеки":		сь дод. "Бібліотеки":
на цілий рокъ . . .	16 зр.	на цілий рокъ . . . . . 16 рубл.
на п'ять року . . .	8 зр.	на п'ять року . . . . . 8 рубл.
на чверть року . . .	4 зр.	на чверть року . . . . . 4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:
на цілий рокъ . . .	5 зр.	на цілий рокъ . . . . . 5 рубл.
на п'ять року . . .	750 зр.	на п'ять року . . . . . 750 рубл.
на чверть року . . .	875 зр.	на чверть року . . . . . 875 рубл.
сь дод. "Бібліотеки":		на самъ додатокъ:
на цілий рокъ . . .	19 зр.	на цілий рокъ . . . . . 19 рубл.

Для Західної, окрім Россії:

на цілий рокъ	15 зр.
на п'ять року	750 зр.
на чверть року	875 зр.

на самъ додатокъ:

на цілий рокъ . . . . . 6 зр.

ЗАПРОСИНИ ДО ПРЕДПЛАТИ на рокъ 1884.

Съ новымъ 1884 рокомъ розпочинаємо п'ятий рокъ видавництва "Дѣла". Съ пополненными силами, съ надією на дальший успіхъ нашої працї на народній нивѣ, съ повною вѣрою въ громадну моральну і матеріальну підмогу зъ сторони всіхъ нашихъ П. Т. Родимцевъ — поднімаємося дальнихъ трудівъ для добра нашої Русі.

"Дѣло" і "Бібліотека найзnam.-менитихъ повѣстей" будуть виходити въ р. 1884 въ такомъ самбъ объемѣ і въ такій же порѣ, якъ сего року. "Дѣло" що вторника, четверга і суботи, а "Бібліотека" два разы въ мѣсяць кожного 15-го і послѣднього по 2 аркушъ друку.

Предплатна на "Дѣло" виносить на рокъ 12 зр., на п'ять року 6 зр., на чверть року 3 зр., на мѣсяць 1 зр. Предплатна на "Бібліотеку найзnam. повѣстей" виносить: на рокъ 5 зр., на п'ять року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр. Предплатники "Дѣла" платять за "Бібліотеку" вайзи. пов." на рокъ лиши 4 зр., на п'ять року 2 зр., на чверть року 1 зр.

Для Россії предплатна "Дѣла" виносить на цілий рокъ 12 рублівъ, на п'ять року 6 рубл., на чверть року 3 рубл. На "Дѣло" вразъ съ "Бібліотекою" на рокъ 16 рубл., на п'ять року 8 рубл., на чверть року 4 рубл. На саму "Бібліотеку" на рокъ 5 рубл., на п'ять року 2 рубл. 50 коп.

Новоприступаючи Предплатники "Бібліотеки" найз. пов." дстануть даромъ початокъ славної повѣсти Маврикія Іоакія "Золотий чоловѣкъ", котра заче печататись ще сего року.

Предплату слѣдує пересыпти (найдогдѣніе переказомъ почтовымъ) до "Адміністрації Дѣла во Львовѣ".

При письменномъ замовленю "Дѣла" або "Бібліотеки" просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого має часопись посыптися і часъ сплати належної предплати.

Рѣвно жъ просимо всіхъ Вс. нашихъ Предплатниковъ, у котрихъ маємо ще залежности, щоби чимъ скоріше ихъ надслали, бо съ кінцемъ року редакція мусить виробити всі свои рахунки.

Редакція і Адміністрація "Дѣла".
ул. Галицка ч. 44.

Зѣздъ делегатовъ

руского священства львівської архіепархії.

Въ послѣдній числѣ "Дѣла" подали мы окружникъ митрополичого Ординарія до урядовъ деканальнихъ въ справѣ выбору делегатовъ на зборъ днія 10 (22) січня, на котрому має наше духовенство обговорити важне дѣло регуляції конгресу кат. духовенства. Дѣло тое по довгихъ-довгихъ пригодахъ має наконецъ сть початкомъ 1884 року прйти підъ обрады державної думы.

Отъ кілька десять вже лѣтъ домагається духовенство полученія свого быту матеріального, усуненія того чудовища, що его ще нынѣ обовязує Іосифинський порядокъ рѣчей, заведений передъ цѣльмъ столѣтіемъ! Отъ 100 лѣтъ всюда вже, во всіхъ урядахъ поблажено навѣть колькоразовій змѣни налучше, а толькъ въ одній станѣ духовній, такъ безконечно важній въ державній устрою, поширенію status quo зъ минувшого столѣтія, а съ нимъ той — смѣло можемо сказати — абсурдъ, що ще і до теперъ всі инвентарі рахуються властиво по монетѣ конвенційній! Жій, священику, при кінці XIX столѣтія на таку суму грошей, на яку ты мбъ жити съ кінцемъ XVIII-го! Тутъ вже справдѣ хиба сатири писати на тѣ чи необачній, чи безмилосердно-неправедливій всякий правительства, що въ сѣмъ столѣтію, особливо въ другій его половинѣ, коли поробилося столько реформъ, не зреформували і условій матеріального быту духовенства!

Руске духовенство, котрому той порядокъ рѣчей спеціально найбільше доскулює, — бо оно юнate, убоге въ всякихъ фундаціяхъ і обмежене майже на самого простомюдина, — зъ давніхъ давенъ вже домагалося і просило реформи. Справа тая було підношена ще за часівъ бл. п. митр. кард. Левицкого і бѣль того часу пѣколи не сходить зъ порядку днівнаго. Колько въ томъ дѣлѣ задруковано і написано паперу, то либо чи не зложиви бѣль цѣлу бібліотеку. А прецѣ доси всѣ ти домаганія, просьби, меморіали, стогни по кривіженихъ вилиті на паперъ, — остали голосомъ воліючого во пустині! Не можна сказати, що правительства були не "объявляли", не "потѣшили", — але що значать обѣцянка і потѣха для того, кото такъ на жиї очи бачить, що ему "роса очи вѣдає" ... Такъ есть! нашему духовенству доси вже

роса досить наїлась очей, а сходу сонця якъ нема, такъ нема!

Передъ п'ять близько лѣтами внесено въ вѣдельской радѣ державнїй проектъ закона о дотації духовенства. ІІ. міністеръ фінансівъ спротивився ему задля некористного стану фінансівъ. Въ лютомъ минувшого року виїхъ Ришардъ гр. Клемъ-Мартиницъ въ конгресійнѣй виївѣлъ проектъ провізоричної уставы, але і она доси не збсталася залагоджена радою державної, очевидно такожъ задля некористного стану фінансівъ. Зъ всіго того бачимо, що правительство въ сїмъ дѣлѣ надто числиється з трудностями фінансовими і въ загалѣ не раде хочбы малому ущербкови фінансівъ державнихъ въ користь духовенства.

Але сего не досить. Скупостъ правительства загальню взяту треба привести въ звязь съ тою обставиною, що проекти дотації духовенства зовсімъ не можуть вдоволити якъ въ загалѣ католицькому духовенству, такъ передовсімъ духовенству рускому. Въ наслѣдокъ проекти провізоричного закона гр. Клемъ-Мартиницъ велика частина нашого сельського духовенства (самостійнихъ душпаstryрївъ) буде паражена ще на погрішеньї і такъ вже невыносимого быту матеріального! Цифри пенсій для самостійнихъ душпаstryрївъ, дотичаючи Галичини і Буковини, уміщени въ шематѣ въ мысль §. 1. арт. I., пересвѣдчать о томъ кожного, хочъ трохи обвізаного съ отношеніями галицького духовенства.

Все тое наказує нашему духовенству на зборѣ днія 10 (22) січня 1884 року заняти — супротивъ маючого наступити трактованія справи дотації въ радѣ державнїй — становище резолютне. Духовенство наше доволѣ вже напросилося, наблагалося полученія свого быту, а коли теперъ малоби такъ довго, цѣлій досятки лѣтъ зволікане і занедбуване дѣло рѣшатися въ некористь хочбы лиши одної частії рускихъ душпаstryрївъ, — то духовенство наше повинно вже не петиціонувати, а жадати резолюціямъ вдоволення своїхъ потребъ у правительства. Тутъ, розуміється, мы предполагаємо, що всѣ делегаты нашої архіепархії будуть стояти на візначенії становищі заступництва потребъ цѣлого загалу руского духовенства і що въ оцѣненію мѣри домагань руского клира буде взятий взглядъ якъ на душпаstryрївъ-парохівъ въ мѣстахъ надъ 10.000 душъ, такъ і на капеліана въ якомъ убогомъ селѣ, учасливого кілька десять моргами солено оподатко-

ваного пустощака, та і на сотрудника, котрому проектъ Клемъ-Мартиницъ въ гдяжихъ мѣсцевостяхъ, где "незвичайно (sic!) низький цѣни живности," предкладає — risum teneatis! — 250 зр. а. в.

Въ загалѣ же делегаты нашого духовенства на зборѣ днія 10 (22) січня 1884 р. мусить виразно і досадно зазначити:

I. Що оно виступає якъ окрема часть католицького духовенства, отмінно положеніемъ своїмъ відъ католицького духовенства въ цѣлій Передлітавії. Рускій духовники юнate, мають далеко більшій видатки черезъ удержуванье родинъ, якъ проче католицькому духовенству, — а дальше суть они безперечно найбожій въ всякихъ фундаціяхъ.

II. Духовенство руске почуває всю важність тепершної хвилї а въ нїй свое велике значеніе въ державѣ і потрафить компетентнимъ сферамъ тое свое значеніе въ кождомъ взглядѣ докладно вложити.

Сподвемося, що і наша єпархія пойде рука въ руку съ духовенствомъ въ такій найпекучій спрївѣ і буде старатися пробити дорогу тимъ предложеніямъ, котрі, не сумніваємося, вypadуть такъ, якъ сего жадає сама справедливість і поднесена нами вага руского духовенства і рускої церкви для Австрії.

Щоби виступленіе руского духовенства мало тимъ більше значеніе, треба, щобъ всѣ лучші сили нашого всіго духовенства взяли участь въ томъ виступленію, іншими словами, щоби і перемиска єпархія подала одинакій і спільній голосъ въ той безконечно важній спрївѣ — дотації духовенства.

НОВА УСТАВА О НАДЗОРѢ ВЛАСТИ ПОЛИТИЧНОЇ надъ писарями громадскими.

Съ ширимъ вдоволеніемъ і вдачнимъ признаніемъ для правительства дозваневся крайъ днівника законівъ, що одинъ є проектъ въ ухваленіяхъ на послѣдній сесії соймової, одержав вже санкцію цѣсарську і стався обвязуючою уставою". Такими восторженними словами зачинає краківський "Czas" свою коротенькю о говореньї нової уставы о надзорѣ властей политичніхъ надъ звѣрностями і надъ писарями громадскими. Розуміється, що "Czas", котрій до недавна ще на всѣ лады славословивъ працѣ минувшої сесії соймової і ставивъ їхъ на рѣвни съ працями "Sejmu"

фортеція, щоби отдавъ якусь мельодію цѣлкомъ такъ, якъ ви бгдаєте прикладомъ органъ або скрипки, такъ само годѣ жадати бѣль Англичанина або Француза, щобъ звуки нѣмецкої або рускої мови бгдававъ онъ такъ само, якъ то зробить Нѣмець або Русинъ. Кождий языкъ въ устахъ чужоземця єсть въ найлучшомъ разѣ только блѣдою копією, перелицьованою оригіналу. Зъ бѣси оно походить, що одно і те саме слово звучить у кождого народу інакше, що кождий народъ пе рекручує чи тамъ "коворкає" єго на свїй ладъ, на свїй способъ.

Але на томъ не конецъ. Исторія языковъ учить насъ, що правила звуковї нѣ одного языка не єуть чимъ то скончеными, готовыми, незмѣнными, але що змѣняються безнастанино въ бѣгомъ часу, змѣняються такъ, що въ розличныхъ добахъ того самого языка одно і те саме слово звучить неоднаково. Зъ сего виходить, що перекручанье словъ не єуть чимъ звимковымъ, рѣдкимъ, небувалымъ, але противно, що оно єсть споконвѣчнимъ закономъ природи і причини, задля котрої языки рождаються, умирають і розростаються на новій вѣтві. Только черезъ рѣжнородне перекручене одного кореня і. пр. пѣутъ, fїnf, five (чит. файв), пить, ret, rїef; Ross, horse; шit, with ; Sitz, sit; долонь, ладонь, dloj и т. д. — повторилося столько спордненыхъ языковъ. Зъ одного ла-

О перекручованю слобъ.

(Написавъ Мих. Подолинський.)

cateroletniego", не стане тепер критикувати нової устави, тильть бльше, що критика після санкції цвярской а передъ выпробованьмъ практичнымъ булавы и неприличною и беспредметною. Очевидна рѣчъ, що и мы на тепер ваджимося отъ критики нової устави, котра, хочь перейшла въ соймѣ съ тихою музикою и не нашла въ часописахъ такого отголосу, на якій заслугувала, все таки есть досыть характеристичною для партіи „автономистовъ", въ котрои вышло (устами п. Тадея Лянге) внесение до той нової устави. Мы хотѣли ту только навести основу нової устави и схарактеризувати (за примѣромъ „Ozas"-у, хочь и въ отмѣнного трохи становища) еи значене и напрямъ, въ якомъ она змагає.

Звѣстна рѣчъ, що писарѣвъ громадскихъ доси прїмала и (бѣтъ тепер прїмати буде) рада громадска. Дотеперъшина устава приписувала, що только рада громадска може и отдалити такого писаря громадского. При такй постановѣ досыть собѣ представити бескорѣстного и оборотного або зновъ недбалого писаря въ одні, а неписьменного вйтъ въ другои стороны, а масмо передъ собою апаратъ способный до найбѣльшихъ надъужитъ або до най-крайнѣшего недаду и „мервости запустѣнія" въ дѣлахъ громадскихъ. Попередъ веого въ духа уставы выпливало, що писарь буть особою зовѣсьмъ незалежною анѣ отъ власти поѣтвої автономичной, анѣ отъ староства. Одна и друга власть знали лишень вйтъ и доскулювали ему чи то карами грошевыми, чи посланцями карними за надъужитъ або непорядки, котрій въ его имени робивъ писарь громадский. Писареви досыть було закинуты або не прочитати перш-лѣпше розпоряджене, перш-лѣпшій обѣжникъ або ургенсъ — а яка ему нужда завѣгды читати неписьменному вйтovi такій рѣчи, котрыхъ той ваддя ихъ польской бестѣи и канцелярійного стилю не разъ и такъ не мѣгъ бы порозумѣти, — а вже за кѣлька днѣвъ мавъ вйтъ посланця карного на карку. Одинока власть дисциплинарна, яку мали высшій власти надъ зверхностию громадскою, було усунене вйтъ, — але нововыбраний вйтъ застававъ того самого писаря на урядъ — и починалася зновъ стара історія.

Що ту треба було якоись рады, якоись контролѣ, якоись отвѣчальности и для писарѣвъ громадскихъ, — се рѣчъ очевидна, стверджена ажъ надто многими сумными фактами. Поглянно тепер на свѣжко санкціоновану новелью до уставы громадской. „Еслибы въ дохдженіи выдѣлу поѣтвового або политичной власти поѣтвової показалося, що писарь громадскій неправильнымъ поступованьемъ въ урядѣ стає причиною до переступленя або занедбання обовязківъ зверхности громадской, або повинить свѣй урядъ въ способѣ шкодливый для громады, и если начальникъ громадскій, а взглѣдно рада громадска помимо завѣдання выдѣлу поѣтвового отагаєся его уеунуты, тогды може усунути его ч. к. политична власть поѣтвова на внесение выдѣлу поѣтвового. На слу-чай незгѣдности тыхъ властей, на слу-чай опро-тестованія засуду властіи политичной, або если-

бы провина писаря спровождена була слѣдствомъ переведенымъ безпосередно въ рамени выдѣлу краевого, то выдає остаточно засудъ въ тѣмъ дѣлѣ политична власть краева на внесение або за згоду выдѣлу краевого. Писарь громадскій, усуненій повышими постановами, може бути на внесение выдѣлу поѣтвового а взглѣдно краевого признаный неспособнымъ до функціи писарескої ажъ до трехъ лѣтъ. А въ той самой громадѣ, въ котрой писарь вѣставъ въ службѣ усуненій, може бнъ на ново бути принятый только за дозволомъ власти политичной на внесение выдѣлу поѣтвового а взглѣдно за дозволомъ камъстництва на внесение выдѣлу краевого".

(К. б.)

ДОПИСИ.

Зѣ Львова.

Не станемо тутъ говорити, чи и якій хосенъ приносить наші школы народнї, чи отповѣдаютъ они потребамъ нынѣшніхъ члѣвъ и чи приносятъ до потребъ мѣщесвенныхъ жителївъ; кто хоче о тѣмъ поучиться, некай прочитає шумній фразы въ справозданнїхъ краевої ради школної и нехай потому повештаєсь трохи по краю, а певно не въ однѣмъ мѣсци нашої Руси почус, якъ руска дитина на печи вже польского „краковиака" калѣчить. Мало есть такихъ учителївъ, що розумѣютъ свою задачу и удѣляютъ науку дѣтямъ въ практическій, реальнїй стороны.

Менѣ лучалося въ селѣ Грядѣ коло Кулікова подѣбати школу, котра громадѣ правдивий хосенъ приносила. Коли увѣшовъ я до школы, заставъ старенького учителя Русина, п. Ивана Василькевича и до 50 дѣтей. Учитель державъ въ однѣй руцѣ иглу съ ниткою, въ другої шматокъ полотна и показувавъ дѣвчатамъ початки шита. Хлопцѣ тымчасомъ мали тиху задачу: выстругати (въ миниатурѣ) лопату господарску. Стѣни школы були повнѣ поличокъ, а на поличкахъ сотки прирядѣть гостяркѣ въ Грядѣ и то за выробы такъ въ дереза, якъ и роботы жѣночѣ; п. инспекторъ не зважає и на те, що и самъ вѣдомъ на сихъ похвалахъ, и самъ зарегіструєть ихъ въ радѣ окружной Ч. 2906; — ему и байдуже, що п. Вас. вже не одну похвалу має, въ котрой написано: „за горliwoшь, за gruntowna паке" и т. д. Кобы п. инспекторъ потрудився та прочитавъ дотичне спроводанье п. Лянца, делегата окружной ради на испытѣ 1874 р., то переконавсьбы, що іншій інакше судить. Такъ нѣ! „пieroшынne rezultaty" — тай спочивай! Чи на такомъ усуваню досвѣдченыхъ рускихъ педагогівъ а заступованю ихъ мѣсця гдѣякими учительками, котрій не знають потребъ народа а руску мову безмилосерно калѣчать, не терпить наша краєве школництво, — се рѣчъ вже рѣшена.

П. Василькевичъ, упертый Русинъ, давъ рекурсъ до Вѣдня.

И. Вас. не подобався инспекторови. Заразъ въ липнію сего року приславъ п. инспекторъ ему декреть, силою котрого переносяться учитель въ Грядѣ И. Вас. въ станъ спочинку „na własne żadanie". П. Василькевичъ заложивъ рекурсъ, где выразно просить, щобъ дальше позволили ему працювати, божъ днъ и замилуваный въ школництвѣ и здоровь. Такъ нѣ! спочивай конче! Огисали знову до ч. 4320, що „grogrozdzeniem Rady Szkolnej krajowej z d. 17. wrzesnia 1883. l. 8861 przenosi się Jana Wasylkiewicza z kojsem września w stan spoczynku z powodu pierwotnych rezultatów nauki w szkole Grzedy w myśl art. 34 ustawy w d. 5. maja 1873." Отакъ маєшь! За твоє жито, що тебе бито! Не хотѣвъ п. Василькевичъ па własne żadanie — то дѣставъ, що хотѣвъ!

Хочъ Вас. перенесений ажъ съ концемъ вересня въ станъ спочинку, то се не вадило п. инспекторови не признати ему коштѣвъ подорожки на конференцію окружну въ серпні; хотій тамъ п. Василькевича обносили яко ювілята, промовляли до него, співали въ его честь и хочь днъ ще тогды повинивъ службу, бувъ якъ кождый завѣданый и тематы привѣзъ. Все то не помогло и п. инспекторъ не выплативъ ему 5 зр. 72 кр.

Друга рѣчъ, що п-а Василькевича перенесено „z powodu pierwotnych rezultatów nauki" въ станъ спочинку. П. инспекторъ не входить въ то, що пану Вас. удѣлило „XVI Walne zgromadzenie członków Towarzystwa pedagogicznego w Kołomyi d. 19 lipca 1882 „dурлом szcze golięszego uznania" за выробы школьнїхъ въ Грядѣ и то за выробы такъ въ дереза, якъ и роботы жѣночѣ; п. инспекторъ не зважає и на те, що и самъ вѣдомъ на сихъ похвалахъ, и самъ зарегіструєть ихъ въ радѣ окружной Ч. 2906; — ему и байдуже, що п. Вас. вже не одну похвалу має, въ котрой написано: „za gorliwošć, za gruntowną pracę" и т. д. Кобы п. инспекторъ потрудився та прочитавъ дотичне спроводанье п. Лянца, делегата окружной ради на испытѣ 1874 р., то переконавсьбы, що іншій інакше судить. Такъ нѣ! „pierošyinne rezultaty" — тай спочивай! Чи на такомъ усуваню досвѣдченыхъ рускихъ педагогівъ а заступованю ихъ мѣсця гдѣякими учительками, котрій не знають потребъ народа а руску мову безмилосерно калѣчать, не терпить наша краєве школництво, — се рѣчъ вже рѣшена.

П. Василькевичъ, упертый Русинъ, давъ рекурсъ до Вѣдня.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Депутація угорскихъ жидаевъ) предложила дня 24 л. грудня министрови просвѣтѣ Трефортови петицію, котра жадає урегулеванія справы жидаевъ върхословѣдніхъ громадъ въ дусѣ ровноправности жидаевскога върхословѣдання. Отповѣдаючи на промову депутаціи, заявивъ министръ, що бнъ отпираєсь принципію, котрими руководився въ частії своєї 40-лѣтньої дѣяльності,

наколи бы мавъ объявитися противъ ровноправности однакожъ, — скажавъ министръ — супротивъ правъ, якихъ жадає автономія, греба та. Министръ бажає урегулеванія върхословѣдніхъ душевніхъ книжъ метричальнихъ и заявляє, що ужіе жидаевскихъ людності отъ войскової служби, и не темноти и фанатизму. Сего жадає не толькъ іврійськими средствами, щобъ запобігти усвоюванню бе-тєрієвъ покутніхъ школъ, що ширять лишь тересь державы але и интересъ доброй славы и вѣроисповѣдання, въ котрого імена прійшла до цѣнитъ інтелектуальний прикмети жидаевъ, думає однакожъ, що держава отнеслась користь, наколи бы школахъ але и въ ремеслѣ и въ робльництвѣ.

(Министръ торговель бар. Пино) выдає сима днамъ розпорядженіе, котре обмежає службу почтову въ днѣ недѣльній и подає урядникамъ можность, користати зъ недѣльнаго пощенія. Після сего розпорядженія, когде дуже дни урядові въ днѣ недѣльній виходити половину звичайного числа годинъ урядовихъ а дирекції поштовихъ мають на то гладити, що всѣ урядники отбували службу недѣльну по черзъ. Надаваніе листовъ и посылокъ якъ такожъ приводячи вкладокъ на поштовий щадничий книжочки мають бути передъ полуднемъ и лишь въсмію по полудни. Служба отдавача а именно доручанье настѣннихъ посылокъ до помешкань адресатовъ и отбирає ихъ на поштѣ має бути отпобѣдно до приходу пошти такъ уладжена, що доручуваніе листовъ отбувалося найбѣльше два разы на дні а посылокъ настѣнівъ поштой въ вівіоно одинъ разъ на день. Газеты и листы poste генштате будуть видаваніи лишь въ годинахъ прізначенихъ для служби отдавачи. Доручанье листовъ посыланцямъ має отбуватися въ недѣлю лишь одні разъ на день. Філії поштові, на которыхъ лишь має мѣсце служба надавача, будуть недѣлю пополудни що найменше єть цвѣтія до вересня замкненій. Въ надзвычайныхъ случаїхъ якъ пр. на новый рокъ, роздво, велиденъ, въ часії замѣтей снѣжнихъ и поясії ограничена служби поштової въ днѣ недѣльній не мають мѣсци.

(Дальматинський послы) предложили сима днамъ гр. Тафому меморіаль обійтамоючи постулаты, Ѷть котрьхъ увзглядненія буде завоювати дальше поширваніе политики теперішнього кабінету дальматинскими федералистами. Першою точкою жаданія Дальматинськѣ єть іменование цивільного губернатора, обізнакомленого добре съ краївими справами и значаючо добре сербокорватскій языкомъ. Дослігость ѿсвої жаданія зуміє оцінити кождый, кто обізнакомлен єть отношеннями Дальматії и коли войскова адміністрація вже сама собою єсть аномалію, то становище, яке заняло супротивъ дальматинськихъ народовъ ген. Івановичъ оправдує ще бльше жаданія заступленія его режиму управою цивільного губернатора. Зъ пріохъ особъ займаючихъ виши урядовъ становища жадають дальматинські послы усуненія сов. двору Павича и референта школного гр. Лятура, котрій малибы бути заступленій людими маючими спіннатію дальматинського сойму. Дальше жадають дальматинські заведенія хорватскаго языка въ всѣхъ державныхъ урядахъ, переобразованія італійськихъ школъ на славянській, въкінченія будовъ дальматинськими жидаевиць и сполученія ихъ съ жидаевиць болонійскими, заснованія агрономичою школы зъ фондовъ державы, урегулеванія тарифівъ мытної и поднесенія дотації низшого духовенства. — Гр. Таффе має отчитати меморіаль въ присутності депутатії и заявивъ, що его предложити радъ министровъ а о результатѣ завідомо по святіяхъ

тињского языка виродилося съ часомъ цѣльнихъ пять великихъ, а два менші, разомъ отже сѣмь жилючихъ романськихъ языковъ. Германські племена говорять и пишуть тепер ажъ пятьма языками, а вѣжъ жилючихъ и помершихъ письменныхъ іndo-европейскихъ языковъ, виродившихъ въ одного арійскаго народника начисливъ вже далѣ до пѣвъ скотки.

Рѣчи, про котрій тутъ говорится, суть такъ ясні и на поздрѣ такъ загальнѣ вѣстнѣй, що доказувати ихъ — значить майже столько, що доказувати яснѣсть сонця. Однакъ коли важимо, якими то средствами рѣжнороднї противники нашого языка, чи то по газетахъ, чи въ розговорахъ, звѣли воювати противъ нашої мовы, то признашь кождый, що обговарюванье и найпрimitivнѣшихъ рѣчей въ області языковизта есть у насъ рѣчю патріотичною, а навѣть доконечною. Не такъ давно ще тому, якъ одинъ вѣстнѣй польській професоръ пописувався въ столиці Галичини передъ своими слухателями слѣдуючою мудростю:

„Widzicie więc panowie, że juž w staroslawiańskiemъ было q i e i źe zatrzymały się te gloski do dzis dnia w jazyku wyksztalconym polskim. Jużco prosty człowiek tych samoglossiek nie wzmówi i zamiast dąb i ręka, musi powiedzieć lubić i ruka". Тоже само гдѣній нашій людцѣ, поставивши себѣ за задачу „ublagorodnity" нашъ

хорошій малорускій языку въ такій самъ способѣ, якъ той учений Полякъ старався его uszlachetnić, wyksztalcic, вѣчно правлять про „kowercanье" языка черезъ „narodowcѣvъ". Для того, що одні и десяте чуже слово наші мужики перекручујуть на найрозличнѣйши способи, для того, що на окраинахъ нашої великої землї въ Галичинѣ попадаються гдѣякі чужій звороти, або и чистій польонізмы, (якъ коли бъ то було щось неприродного!), то заключаютъ сї учений філологи, що весь нашъ языку „iskowercany", що треба отже заступити его другимъ „благороднмъ". По той то причинѣ звинять ласкавій читателѣ, що я на сѣмъ мѣсці пригадаю ширшой публіцѣ, що се есть властиво тѣ славетніе „kowercanье" слвъ.

Не стану наводити такі слова якъ: bryc, Vieh; кобыла, kobyla, caballus, chevalier, kawaler; або dѣlir, levir, dѣver; cors, Herg, серце; Gold, золото; ȳdloos, звиця и т. д., що бы показати, въ якій то способѣ „kowercany" одні и тѣ самі пнѣ слвъ, бо то значилоби переписувати етимологічній словарѣ и треба бы сягати до старонідїйского и до порбньючої граматики, словомъ бавитись въ строгу науку. Для мої цѣлії вистане, если зверну тутъ увагу на одинъ лише бльше-менше загальнѣ вѣстнѣй слова, курсуючій по цѣлой Европѣ, котрьхъ тотожнѣсть на першій вже поглядъ видима кождому. И такъ прошу порбнинати

мѣжъ собою слова: шабля, сабля, Säbel, франц. sabre, ит. sciabla; комора, camera, Kammer, фр. chambre, camerarius, фр. chambellan, поль. szambelan; Kirohe, церковь, англ. church (чит. черчь); поль. rengloty, фр. reine Claude (королева Клавдія); поль. shinogi, бѣгъ стар. nѣmeц. pionougen (Neunaugen); або жъ латинські слова signare, signum, Segen, segnen, žegnać; caput, фр. chef, поль. szef; actum, исп. auto (da fē = actum fidei); locum tenens, фр. lieutenant, поль. Lieutenant; adventura, фр. aventure, поль. awantura, поль. Aventurier (!); bis coctum, фр. biscuit, поль. biszkoek; palatum, поль. Pfalz; schola, ит. scuola, фр. école, англ. school (чит. скуль), Schule, школа; domina, ит. donna, исп. duena, фр. dame; лат. scriinium, ит. scrigno, франц. écrin, поль. Schrein, скриня; лат. planta, ит. pianta, поль. Pflanze; plebanus

Яко рѣшенье запало на радѣ министровъ по-
ки-юще не знати, что однакожъ правительство муш-
ситъ чюолитися съ справедливыми жаданіями Даль-
матинцѣвъ и большу часть точокъ меморіялу муш-
ситъ увзгляднити, о тѣмъ нема сумнѣву. — Цѣ-
кава рѣчь, что въ газетахъ кружитъ вѣсть, будь-
то бы референтомъ справъ школьнѣхъ мавъ бути
именований директоръ задарской гимназіи Іосифъ
Перичъ.

(Президентъ палаты послѣдъ дрѣ Смолька
вже уложивъ порядокъ дневный першого засѣда-
нія рады державной, що отбудеся по святахъ. По-
рядокъ дневный обоймає межи иишиими оправо-
вданье комисіи о предложеню правительства и
внесеню дра Розера въ справѣ отшкодованія лю-
дей несправедливо засужденыхъ, справозданіе
комисіи о внесеню дра Г'ербста въ справѣ розпо-
рядженя языкового въ Чехахъ и о внесеню гр.
Вурмбрanda що до признанія нѣмецкого языка
державнымъ.

(Президентъ сойму хорватскаго Крестичъ) и вице-президентъ Горватъ зложили свои достоинства. Що будо причиною сего кроку, наше не знали; догадуются, что межи прочими причинившися до того фактъ отложенія розправы надъ провизорію бюджетовою. — Соймови, который вчера зачавъ на ново свои обрады проводить вице-президентъ Шрамъ.

(Въ английской амбасадѣ въ Вѣдни) мае ще
сего року зайти змѣна пословъ, о котрой вже
отъ давна говорено. Гр. Еліотъ, що отъ 16 лѣтъ
бувъ репрезентантомъ Англіи при вѣденському
дворѣ, уступитъ зъ своего становища а его мѣсце
займе Августъ Пажѣ, дотеперѣшній посолъ ан-
глійскій въ Игаліи. Гр. Елліотъ складає отъ коль-
кохъ днївъ пращальний визиты и по авдіенція у
цѣсаря, котра мае отбутися сими днями, выїде-
зъ Вѣдня. Гр. Пажѣ має приїхати до Вѣдня на
початку будущого мѣсяця.

ЗАГРАНИЦЯ

Россія. О пригодѣ царя, о котрой мы вже доносили, кружать все ще рожній и дуже сущеречній вѣсти. Постія парискихъ телеграммъ зъ Петербурга мала ся пригода приключитися цареви въ середу 19 с. м. Коли царь выѣхавъ на ловы, сполошился конь и почали уносити сани. Царь вышавъ зъ саней и потовкъ собѣ сильно праве плече. Зъ разу онъ не звертавъ на се великої уваги; але незадовго почувъ сильный болъ въ плечи и кости обойчикової, такъ що мусѣвъ положитися до ложка. Постія берлинськихъ зновъ вѣдомостей пригода ся настутила въ второкъ 18 с. м., а „Reichsbote“ пише зновъ, що було осьмъ днівъ ранше, въ понедѣлокъ 10 с. м. — „Vossische Ztg.“ зновъ подає слѣдуючу вѣдомость: „Огъ понедѣлка терпить царь великої болъ въ правомъ плечи, котре спухло значно по поводу ушкодження при высѣданю зъ воза на ло-вахъ. Царь не зважавъ на се ушкоджене черезъ осьмъ днівъ, доки ажъ болъ не стався такъ сильнимъ, що треба було лѣкаря привати. Се було поводомъ, що параду, когра мала отбутися въ второкъ, отложено на слѣдуючій понедѣлокъ. Всякій іншій вѣдомости суть ложній, позаякъ офіціально о нихъ зовсімъ мовчатъ. До „Neue fr. Presse“ доносять зновъ зъ Петербурга, що болъ въ правомъ плечи стався теперъ о столько гро-зившими, що до него прилучився ще ревматизмъ. Шефъ генерального штабу жандармерії ген. Кантакузенъ зоставъувольненый отъ дотеперѣшної служби и доставъ отпустку за границю, а то по той причинѣ, що має зостати министромъ війни въ Болгарії. Якъ отже зъ сего видно, впливъ Россії починає зновъ змагатися въ Болгарії. Вѣдомость сю потверджаютъ телеграммы зъ Петербурга. Генералъ-майоръ Кантакузенъ єде отже до Болгарії, а съ нимъ виѣзджає такожъ и ген. Лѣсопой, бувшій министръ війни въ Болгарії;

але сей послѣдній нозбстане въ россійской службѣ и ъде лишь туды за отпусткою яко россійскій генераль. — Результаты дотеперъшнихъ дебатъ въ „государственномъ совѣтѣ“ надъ университетскимъ статутомъ здаются доказувати, что онъ вже не пріиде подъ обраду повного совѣта. Судьба кохановской комисіи ще не покойчена остаточно. На каждый случай здаєся, что робота сеи комисіи не останеся безъ наслѣдковъ, бо и въ кружкахъ административныхъ чуютъ потребу розширити самоуправу. Кажуть, что самъ царь есть дуже за заведеньемъ самоуправы, а лишь дотеперъшний кабинетъ противится тому, бо боится, что стравбы всякихъ впльзы. — Заручины великого князя Сергія съ гесскою княжною Елісаветою маютъ бути сими днями оголошени. — „Русск. Вѣд.“ написала, что изъ Петербурга въ часѣ великого

доноситьъ, что въ Петербургъ въ часъ великого поста буде открыта електрична выставка. — „Journ. de St. Petersb.“ доноситьъ, что Россія згодилася на высланье спольнои флоты на хиньскій воды, але при тѣмъ застерегла собѣ, что всяка акція, наколи бы лишь прійшло до якои, повинна мати на цѣли безпеченьство чужинцѣвъ въ хиньскихъ пристаняхъ и нѣкѣ не може мѣшатись въ користь однои зъ воюющихъ сторонъ. Цѣль интервенціи мае бути чисто гуманитарна.

Нѣмеччина. Нѣмецкій престолонаслѣдникъ вернувъ 23 с. и. рано до Берлина. О розговорѣ его съ папою доси нѣчого не чувати; офиціяльныи и поѣз-офиціяльныи газеты мовчатъ упорно. Одинъ лишь кореспідентъ англійск. газ. „Daily News“ омѣляєся робити гдеякіи свои уваги. Онъ мавъ именно бути такъ щасливымъ, що бачивъ нѣмецкого престолонаслѣдника, якъ сей входивъ и выходивъ отъ папы и на сїй пôдставѣ робить гдеякіи уваги. Онъ каже, що коли князь входивъ до папы, то бувъ сумный и трохи змѣшаный, коли же выходивъ лице его було розъяснене и сіядо вдоволенъемъ. Зъ сего вносить отже, що

мисія престолонаслѣдника повелася якъ слѣдує
Въ чомъ полягала та мисія доносить тепер
„Германія“. Після кореспонденції, яку она одер-
жала зъ Риму, мавъ нѣмецкій посолъ въ Римі
получити слѣдуючу інструкцію: 1) Отвѣдни
престолонаслѣдника у папы мають послужити д-
того, щоби представити въ правдивомъ свѣтл-
становище політичне нѣмецкого правительства
супротивъ церкви и заявити при томъ, що пра-
вительство не есть всемогуще и мусить относи-
тися до заступниківъ народа. 2) Що дотыкає па-
раграфовъ о епископахъ, то належить пріобѣцяти
що епископъ минстерскій буде уласкавленый. 3)
Правительство готове знести право заказове вт-
ихъ діецезіяхъ, котрими доси управляли безъ
всякої перешкоды зъ стороны правительства
только въ Клонії и Познані має се право силу-
доки епископске пытанье не буде управильнене.
4) Роблено конкретній предложенія що до пытав-
о образованю, котрій межи іншими тыкають та-
кожъ часу образовання въ семинаряхъ, missio са-
попіса для теологичныхъ професоровъ при уни-
верситетахъ, допусканье приватныхъ доцентовъ
до исторіи литературы и філософії. Правитель-
ство готове всѣ тї предложенія залагодити одною
уставою. — „Після Neue fr. Presse“ мала курія
римска поробити лишь слѣдуючі предложенія: 1)
Помилуванье епископа въ Минстерѣ; 2) компро-
мисъ въ спрѣвъ выхованія духовныхъ; 3) Знесе-
ніе права заказового. — Министеръ вѣроисповѣ-
дання занявся переведеньемъ прошень о диспен-
зіи, поданихъ 19 с. м. епископомъ кульмскимъ.
Насампередъ будуть залагоджени тї прошения, ко-
трій не переходятъ власть министерства, за до-
зволеньемъ короля и безъ всякихъ дальшихъ кро-
ківъ. Выданье диспензы настуپить, скоро лишь
діецезії будуть розслѣджени. 119 диспензій для
вроцлавской діецезії зостали вже высланій кульм-
скому епископови.

Англія. Положенье англійского президента министровъ дуже незавидне. Глядstonъ жадноша вилъ непевный своего житя. Якъ лишь розбѣлася поголоска, що Fenіяне постановили его убить, мусѣвъ онъ въ ночи утѣкати до одного зъ своихъ пріятельвъ, щобы тымъ способомъ Fenіяне не довѣдалися, где онъ проживає. Обавлялися именно, що Fenіяне нападутъ на него и що поліція, котра его стереже, не буде могла опертися завзятымъ Ирляндцямъ. Теперь стереже Глядстона поліція на кождомъ кроцѣ. Коли онъ недавно въ Говарденъ ишовъ съ женою и доњкою до церкви, вшли передъ ними и по за ними поліцисты зъ добутыми револьверами. Въ домѣ, въ котрому онъ проживає, стереже поліція всѣ входы. — Въ Анагтавнъ четыри миліи отъ Гальвай въ Ирляндіи сталося страшне убійство аграрне. Жертвою его стався якійсь арендаторъ именемъ Мойлянъ, котрый недавно що прїхавъ зъ Америки и взявъ въ аренду хутръ, зъ котрого выкинено давнійшого арендатора. Се було противъ законовъ лиги и онъ мусѣвъ за те житъемъ заплатити. Мойлянъ вертавъ съ женою отъ свого батька, коли наразъ заступивъ имъ дорогу якійсь чоловѣкъ съ рушницею въ руцѣ и не говорячи нѣ слова, стрѣливъ ему въ груди. Мойлянъ повалився на землю, а убійца хотѣвъ ще другій разъ стрѣлити въ него, коли жена раненого заслонила его и хотѣла его ратувати. Убійца оттрутливъ жену и загрозивъ їй, що и єи убье, якъ она лишь поважится кричати. Потомъ вымѣривъ ще разъ до лежачого вже на землі Мойляна и добивъ его, стрѣливши ему въ голову. Поліція вислѣдила и увязнила вже шесть людей, котрій стоять въ звязи съ симъ убійствомъ. — Якъ теперь довѣдуємося, зобрали були Fenіяне въ Америцѣ на процесь О'Доннеля 10.000 фунт. штерл., значить сто тысячи зр. Зъ сеи сумы доставъ лишь самъ защитникъ 30.000 зр.; значну суму достала такожъ і вдова постраченому. Где подѣєся решта прошої? Сама отповѣдь на се питанье дуже пе-

Сербія. Бѣлградска газета урядова оповѣстила сими днями засудъ позаочный, выданный на ворохобниковъ, котрый змогли спастися бѣгствомъ до сусѣдныхъ краївъ. Никола Пасичъ, Олекса Стапоевичъ, Шика Миленовичъ, Райоичъ, Михайло Веселиновичъ, Марковичъ, Лека Гюровичъ и Іо-заповичъ Іоличъ засуждены на смерть. Всѣ други засуждены на тяжку вязницю ѿгъ 5—15 лѣтъ. Въ Бѣлградѣ зачинається вже поговорювати о мистерской кризѣ. Поводъ до сего подали послѣдній переговоры Ристича съ королемъ. Дотеперѣшний кабинетъ вправдѣ стоитъ сильно, але Никола Кристичъ обоймивъ министерство лишь на розказъ короля, отже и на розказъ его може уступити. Догадуются, що Ристичъ обойме зновъ министерство. О сколько сї догадки справедливѣ.

будущность покаже.

— Торжество читальнѣ въ Куткѣвцяхъ. Зъ Тернополя
лишуть намъ: Въ селѣ Куткѣвцяхъ подъ Терно-
полемъ отбувся дня 13 (25) грудня с. р. другій
въ ряду музикально-научовый вечерокъ, устроеный
выдѣломъ тамошнои читальнѣ. Вже коло 3 год.
по полудни зачали сходитися члены читальнѣ до-
каты ч. газды Болюя, котрою не погордила и
руска интелигенція зъ Тернополя. И такъ при-

були Вп. пп. Л. Шеховичь, адъюнктъ судовий, Литвиновичь, застуничникъ прокуратора, проф. Ю. Гецѣвъ, П. Чумакъ, укінченый богословъ, Н. Левандовскій, укінченый техникъ и хоръ, зложенный зъ рускои молодѣжи. Вступну рѣчъ сказавъ п. Шеховичь, загрѣвающи присутныхъ селянъ до просвѣты и рсказавъ на велике значеніе народныхъ читалень и „Народной Торговлѣ“ во Львѣ. Оттакъ отспѣвавъ хоръ основателямъ читальнѣ „многая лѣта“. Дальше проф. Гецѣвъ державъ выкладъ о оборотѣ землѣ коло сонця, о причинѣ дня, ночи и четырохъ поръ року, о притягающей силѣ землѣ и т. д. П. Левандовскій зазначивъ потребу розширеня у насъ правдивои господарки, торговлѣ и промыслу и заохочувавъ селянъ, щобы побѣчъ рольництва занималися ще промысломъ и торговлею. На конецъ выступивъ зъ бесѣдою мѣсцевый парохъ и предсѣдатель читальнѣ о. Михаиль Ясеницкій. Довша его, ясна и для селянъ зрозумѣло высказана бесѣда зробила на всѣхъ якъ найлучше враженіе. Бесѣдникъ подавъ рѣжницю мѣжъ державою абсолютною, конституційною и республикою, розбравъ обширнѣйше значеніе Австрії яко державы конституційной и выяснивъ въ хорошій способъ задачу радъ громадскихъ, мѣскихъ, соймовъ краевыхъ и думы державнои. Особливо подобалися его доказы о неоцѣнимої вартости конституції и завѣзванье селянъ, щобы користувалися данными имъ правами. Дальше кутковецкій душастыръ заохочувавъ своихъ прихожанъ до науки, черпати якъ найбольше вѣдомостей зъ такъ богатои скарбницѣ, якою есть читальня и горицти, якъ упомянути, атъ наѣбѣльша

видній обставини такои громады, а ту необходима потреба нову церковь будувати, а въ додатку ще на реставрацію ерекціональныхъ будынківъ 608 зр. 84 кр. зложити. — Посередъ такихъ тяжкихъ отношень обнявъ приходъ о. Волод. Паукъ, котрый за помочею Бога, а вытревалостею въ праці громадянъ въ протягу 8 мѣсяцѣвъ, побудувавъ нову церковь, и спровадивъ все на шляхъ желаемого порядку... Піднести треба, що по патронѣ значнѣйшиими датками до постройки церкви, причинилися именно: ч. Василь Бойко, пожертвовавшій 50 зр. на цинкову бляху, и въ слѣдъ за нимъ ч. Стефанъ Соловей подаривъ 100 зр. на покрытье бляхою. Такъ якъ всѣ прихожане одушевлюваній своимъ настыремъ, радо и охотно спѣшили на роботу къ церквѣ, то особено отзначити треба старшину церковну братства ч. Стефана Соловея, Матія Середюка, а найбѣльше Прокопа Залѣскаго, котрый цѣле лѣто, отъ мая ажъ до грудня анъ на одинъ день не отступавъ церкви, але и самъ трудився и роботника доставлявъ, словомъ, бувъ „душею“ тої працї — а вытревалость, енергія того чоловѣка богато допомогла, що въ протягу 8 мѣсяцѣвъ стала нова церковь вартости 5000 зр. Съ сыновною преданностею и вдячністю подносимо, що и Єго Вел. Найяснейшій Панъ, благоволивъ на будову тої церкви подарити 100 зр. Слѣдує теперъ внутрѣшнє устроеніе и окрашеніе церкви, котрй съ поступомъ побожности, тверезости, щадности и прочихъ честнотъ християнскихъ спольною працею парохіянъ доведеся до ладу...

тальня, и горнути до читальнѣ якъ наибóльше число членовъ. Бесѣду о. Ясеницкого принято громкими оплесками отспѣвано ему „многая лѣта“. Потомъ дано перекуску. Душа радѣла, бачуци, якъ два великихъ столы не выстарчили для зобра- ныхъ гостей, коли молодой и сѣдоголовый, „паны“ и „мужики“ побѣчь себе сидѣли та о спольномъ дѣлѣ розправляли. А ще больша настала радость, коли до 50 рожнородныхъ голосовъ заспѣвало знану пѣсню „Миръ вамъ братя“ и други свѣт- скїи пѣсни. „Коломыйку“ по первой зворотцѣ „Верховинѣ“ приняло цѣле зображене съ великимъ ентузіазмомъ. Хоръ молодѣжи отспѣвавъ цѣлкомъ добре 7 кавалковъ зъ потъ; где-котрѣ мусѣвъ на вѣтъ повторяти. О 8. год. подлкувавъ о. Ясені-

цкій интелигенції тернопольській и всѣмъ зображеніемъ за ласковый спбъудѣль, запевнивъ, що есть зъ вечерка впованѣ вдоволеный, а коли и парохіяне его на запытанье то само потвердили, зачалися всѣ лагодити до отходу. Хоръ засиѣвъ на выходѣ: „Ще не вмерла Украина“, и саля почала поволи выпорожнятись. — Читальня кутковецка не велика; членовъ всѣхъ есть якъ намъ казали лишь 23. Въ самомъ селѣ нема людей богатыхъ, але суть богатй розумомъ и наукю. Суть вправдѣ и вынятки, бо зѣбрани вергали зъ народного вечерка, а проводирѣ громады, вйтъ и присяжный, вергали зновъ зъ своего вечерка, але люде такй тамъ певно вже не довго будуть старшувату. Въ-кѣнци мусимо зазначити, що участь интелигенції на такихъ селянскихъ вечеркахъ має велике значеніе. На запытанье одного присутнаго селянина, который зъ двохъ вечеркѣвъ лѣпше ему сподобався, одержали мы отповѣдь: Сей бувъ краснѣйшій, бо больше „пановъ“ выступало съ бесѣдами и бувъ спѣвъ, а на першомъ того не було. Такожь отже не одно пошлобы намъ омного лѣнше, если бъ наша интелигенція не жалувала своего труду и частѣйше давалася видѣти мѣжъ селянами. И теперь моглобы бути на згаданомъ вечерку больше интелигенції, особливо що Куткѣвцѣ тернопольскимъ Русинамъ „подъ носомъ“. На кождый однакъ способъ вечерокъ въ Куткѣвцахъ удався даже добре. Надѣмося, що святкованье „З-ого мая“, котре зновъ має устроити выдѣль читальнѣ, выпаде при спбъудѣль большого числа тернопольской интелигенції ще красше.

— Противъ „Neue fr. Presse“ вже отъ колькохъ лѣтъ съ концемъ року польскій галицкій газеты развивають дуже завзяту агитацію. И сего року ведеся така агитація, только ще на большу скalu, якъ доси. Розумѣєся, що „Neue fr. Presse“ зъ той агитаціи може лишь усмѣхатися, знаючи добрѣ, що безъ неи, яко безперечно найлучше редактованого органу сполученої лѣвицѣ, не зможе довго обйтися нѣяке поважне касино, такъ самъ якъ больша реставрація або кавлярня. Минувшого року гдеякі львовскій публичній льокалъ були поддалися грому кому команду „Prestz z Neue fr. Presse!“ и выкинули єи, — але небавомъ, бачучи, що зъ той причини убуває имъ гостей, — бо многї, особливо войсковї, лишь задля питаня „Neue fr. Presse“ приходили, — по кварталѣ або по мѣсяци знову єи предплатили. Правду сказать, Поляки, граючі нынѣ велику ролю политичну въ Австрії, не повинні позбавляти себе слухаю довѣдыватись, що говорить про нихъ першій органъ сполученої лѣвицѣ, тымъ бльше, що въ „Neue fr. Presse“ попадеся имъ часомъ прочитати и слово критики на ихъ поступованье съ Русинами. Замѣсть „Neue fr. Presse“ припоручають польскій газеты „Wiener Allgem. Zeitung“, котра для Полякѣвъ вже зовсѣмъ не має вартости, бо все, що она пише про Полякѣвъ, єоть лишь вытягомъ зъ „Gazet-ы Narodow-ой“, „Czas-у“ e tutti quanti. Въ загалѣ жь треба сказать, що въ Вѣдни нема теперь анѣ одної такої часописи, о котрой можнабы сказать: „отсе независимый, до всѣхъ народностей австрійскихъ съ однаковою справедливою относѧющею органъ!“

— Зъ Богородчанъ. (Посвященіе новои церкви въ Саджавъ.) День З л. грудня бувъ днемъ радости, днемъ заслуженои славы, для громады Саджава, въ дню бо той отбулося посвященіе новои величавой церкви. По осьми-мѣсячной дуже ревной и вытревалой праці, громадяне саджавецкій зобралися численно на торжество посвященія нового дому Божого. Зъ дочернои Глебовка надоспѣвъ нарѣдъ съ крестнымъ походомъ, а зѣ всѣхъ стопонъ спѣшивъ богомольный нарѣдъ на посвященіе. Чинъ посвященія довершивъ Всч. о. К. Пачковскій мѣсто-деканъ, въ спбвъудѣлѣ о. А. Заклинського и мѣсцевого пароха. Въ часѣ богослуженія державъ отвѣтну торжеству промову о. А. Заклинській подносячи въ вычерпуючій способѣ великии заслуги вытревалости въ праці цѣлои громады Саджавы, що въ протягу одного року (отъ мая до З грудня 1883) такъ величаву (посля греческого уставу съ 5 копулами, трираменными крестами) нову церковь збудували! Не заперечить нѣкто, що робота будовничого ч. п. Семена Костяя зъ старыхъ Богородчанъ, выпала хорошо, искусно словомъ выкончено. До постройки тои причинилися: Его Сіят. графъ Рудольфъ Сгадіонъ, подаривши 1 моргъ лѣса на матеріаль и 300 зр. въ готовцѣ, а прочий всѣ выdatки понесли громадяне Саджавы (безъ помочи дочернои Глебовки) и то павѣть безъ розиски конкуренційнои, добровольными складками, безъ примусу, безъ гвал-

ту, безъ екзекуціи та секвестру! кождый паро-
кіянинъ по силамъ своимъ жертвувавъ, о сколько
магавъ, а треба знати, что громада Саджава зна-
ходилася въ дуже критичномъ матеріальному по-
ложеню, бо потерявши въ роцѣ 1880 черезъ по-
каръ церковь хорошо украшену и богато въ вся-
ки приборы засмотрену, въ вартости 10—12.000,
потерпѣла въ слѣдующихъ лѣтахъ (1881 и 1882 рр.)
черезъ повѣнь значній шкоды, а въ конецъ, що
огонь не знищивъ и вода не затопила, то (въ
1882 р.) ще градъ вымолотивъ на пни! Неза-

Вісти спорхіальни.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Презенту получивъ о. Левъ Лонцкій на Де-
вятники, дек. бобрецкого.

Парохію въ Демни получилъ о. Мод. Хоминьскій.

Сотрудница получили оо.: И. Стеблецкій

*Въ пропозицію на Тростянець, дек. снятынь-
ского умъщений оо.: 1) І. Рогужинський зъ Ваш-
ковець, 2) Іоах. Федюкъ зъ Миколаєва и 3) Ал.*

[View Details](#)

— „Проповѣдь, выголошена на дни 12 (24) мая
1883 подъ часъ поминального богослужения за

го въ Тернополи іер. *Данилом Танячевичом*, душнастіремъ Закомара. Накладомъ Редакції „Дѣла“. Львовъ 1883. Эзъ друкарнѣ товариства им. Шевченка. Сторонъ 15. Цѣна 10 кр., съ пересылкою почтовою 12 кр.⁴ — Ся проповѣдь о. Данила Танячевича своею технікою може служити за взорецъ проповѣдіи въ подобныхъ слuchаяхъ, а при тѣмъ має и тое специальное значеніе, що предметъ ея относится до многозаслужившагося покойного Володимира Барвійского и що була вымѣрена головно до нашої молодѣжи. „Проповѣдь“ о буде цѣннымъ здобуткомъ бібліотеки передовимъ кожного нашего священника, а та-жъ и свѣтскаго Русина.

— Вънонъ на гробъ И. С. Тургенева. Рѣчи гг. Аѳасьевы, Борзаковскаго и Шостаковскаго, произнесенные на засѣданіи Славянскаго Общества 8 сентября 1883 года. Одесса. 1883. Цѣна 30 коп. Въ тыхъ трехъ надбланахъ намъ бесѣдахъ находятся матеріалы до житія и оценки літературной дѣятельности И. С. Тургенева.

ПОСМЕРТНЫЙ ВѢСТИ.

— Теодоръ Ольхинъ, другій чиновникъ „Народного Дому“ и отвѣчальныи редакторъ „Вѣстника Народного Дому“, упокоившися вчера рано въ 32 біль роцѣ жита. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Хе. Выдѣль „Акад. Кружка“ во Львовѣ. „Завѣзванье“ Ваше мѣстимо, не жадающи отъ Васъ, якъ впрочемъ и доси все бувало, нѣкаки заплаты.

Завѣзванье.

Всѣхъ П. Т. бувшихъ членовъ общество „Академіческій Кружокъ“ во Львовѣ, не звернувшись ще до сего часу книгъ пожиченыхъ, зъ бібліотеки сего общества, взыдається въ послѣдній разъ до отдачи, найдальше до 3 (15го) сѣчня 1884 р. Имена не досить-учинившихъ до тога речица нашему завѣзванию будуть опубликованы къ русскихъ газетахъ, а если бы и то не мало наслѣдківъ, буде змущеный комитетъ прѣбугти въ послѣдніому средству, т. е. звернуться на судову дорогу. Отъ управляемого комитета общества „Акад. Кружокъ“. Во Львовѣ 15 (27) грудня 1883.

Желѣзничній поїзды.

Отъ 1 червня 1883 після годинника львовскаго.

Оходять зѣ Львова.

До КРАКОВА: о год. 10 мин. 50 вечоромъ поїздъ поспѣшный, о год. 4 мин. 5 рано поїздъ особый, о год. 1

5 мин. 9 по пол. поїздъ мѣшаний и о год. 6 мин. 35 рано поїздъ львовскій.

ДО ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 6 мин. 30 рано поїздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 15 по пол. и о год. 11 мин. 10 въ ночі поїздъ мѣшаний.

ДО ПІДВОЛОЧИСЬКЪ: зъ головного дворца о год. 6 рано поїздъ поспѣшный, о год. 12 мин. 38 по пол. и о год. 10 мин. 31 веч. поїздъ мѣшаний.

ДО СТАНИСЛАВОВА: на Стрый, рано о год. 7 мин. 5 поїздъ мѣшаний; веч. о год. 7 мин. 10 поїздъ омнибусовий и о год. 11 мин. 20 передъ пол. поїздъ львовскій Львовъ-Щирець.

ДО ПІДВОЛОЧИСЬКЪ: зъ дворца Підзамче о год. 6 рано поїздъ поспѣшный, о год. 1 мин. 4 по пол. и о год. 11 веч. поїздъ мѣшаний.

Приходить до Львова.

Зъ КРАКОВА: о год. 5 мин. 40 рано поїздъ поспѣшный; о год. 9 мин. 27 веч. поїздъ особый; о год. 11 мин. 40 передъ пол. поїздъ мѣшаний, о год. 7 мин. 54 веч. поїздъ львовскій.

Зъ ЧЕРНОВЕЦЬ: о год. 10 веч. поїздъ поспѣшний; о год. 3 мин. 52 по пол. поїздъ мѣшаний.

Зъ ПІДВОЛОЧИСЬКЪ: на дворец головный львовскій, о год. 10 мин. 30 веч. поїздъ поспѣшний; о год. 3 мин. 5 рано и о год. 4 мин. 16 по пол. поїздъ мѣшаний.

Зъ СТАНИСЛАВОВА: (на Стрый), рано о год. 8 мин. 20 поїздъ омнибусовий; веч. о год. 8 мин. 32 поїздъ мѣшаний и о год. 1 мин. 53 по пол. поїздъ львовскій Щирець-Львовъ.

Зъ ПІДВОЛОЧИСЬКЪ: на дворец Підзамче о год. 10 мин. 17 веч. поїздъ поспѣшний; о год. 2 мин. 31 рано и о год. 3 мин. 45 по пол. поїздъ мѣшаний.

Курсы львовскій зъ днія 27. л. грудня 1883.

	платить жадають	австр. валютою
	р. кр.	р. кр.
1. Акціи за штуку.	293 —	296 —
Железн. Кар. Людв. по 200 р.	169 —	172 —
львів.-черн.-ле. по 200 р.	292 —	296 —
Банкі гіп. галиць по 200 р.		
2. Листы заст. за 100 р.	98 40	99 40
Общ кредит. галиць по 5% ав.	89 75	90 75
" " " по 4% ав.	98 40	99 40
по 5% ав. період	101 45	102 45
Банкі гіп. галиць 6% ав.	100 —	101 50
Листы дов. гал. русл. банків		
3. Листы довжній за 100 р.	— — —	— — —
Общ. роль. кред. Завед. для Гал.		
и Буков. 6% лесов. въ 15 лѣтъ		
4. Облиги за 100 р.	98 90	99 90
Індемізація галиць 5% м. к.	95 —	98 —
Облг. комуналій Гал. банку	101 50	102 50
рустик. 6% ав.	18 50	20 50
Пожники кр. зъ р. 1873 по 6%	22 50	24 50
5. Ліссы мѣста Кракова . . .		
Станиславова		
6. Монеты.	5 64	5 74
Дукатъ голландерскій . . .	5 66	5 76
цѣсарскій . . .	9 56	9 66
Наполеондорф . . .	9 87	9 97
Польський . . .	1 54	1 64
Рубель російскій срѣбровый . . .	1 16 ¹ / ₄	1 18 ¹ / ₄
шаперовский . . .	59 5	59 85
100 марокъ амманійськихъ . . .		
Срѣбро . . .		

Найновійший и поправлений

МАШИНЫ ДО ШИЯ

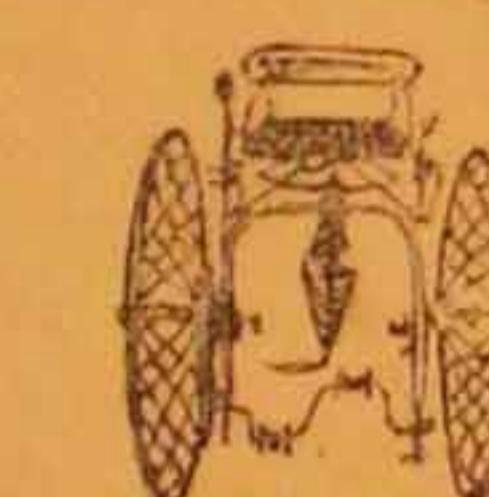
съ гарантією 5 лѣтъ.

Тиждневій раты 1 зр..

або після умовы.

Кѣлька суть где купленыхъ машинъ пересыла рѣдкѣ-рѣдко до мене П. Т. Публикъ для замѣни на машины практичній и поправлій.

Шумій анонсъ заграницніихъ фирмъ и множествомъ агентствъ, котрій крутилъ по краю, зводитъ **неосторожніхъ** тандитніми машинами підъ назвою „Оригіналь“, хотъ така машина забічується — інже є її сплатитя (ратами), шиє тяжко и скідить здо-ровлю.

СКОРОХОДЫ

(Велоципеды)

для хлопівъ 5-ти до 15-ти лѣтъ.

Скороходы суть съ трема колесами, підъ же-лѣзин, дуже тревалі, хороши и густові; можуть уживати и въ комнатѣ и на дворѣ — и суть дуже користні для вироблення силъ фізичніхъ у молодахъ.

Цѣна зр. 14, 16, 18.

При висилцѣ 50 кр. за опакованіе.

Найновійший и направу машинъ до шия всѣхъ системовъ, човенця, части складовъ, голки, оливу до машинъ поручай

Іосифъ Іваницкій

механікъ и спеціалістъ во Львовѣ, въ готелю Жоржа.

„МЕРТВІЙ ДУШЪ“

гумористична повѣсть Миколая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ отъ Выдавництва“ (278 строіть великою 8 ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ и въ книгарнії Ставронигійской.

„ДЫМЪ“, повѣсть Ів. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ книгарнії Ставронигійской.

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬ“, образокъ зъ галицкого житя, написанъ Василь Барвійсько, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ книгарнії Ставронигійской.

НА СВЯТА!

поручас свой богато и въ добірній товары заосмотреній СКЛАДЪ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ во ЛЬВОВЪ

(ул. Орменьска ч. 2.)

Розинківъ, мігдалівъ, дактелівъ, фігъ и всіхъ коріння свѣжі транспорти въ самихъ лучшихъ выбраній сортахъ.

Меду, повилъ, орехівъ волоскихъ и турецкихъ большій запасы.

Свѣчонокъ столовыхъ и церковныхъ, якъ и свѣчечонокъ на ялинку выборъ значиль.

Вина угорскій рѣжной цѣны, почавши бѣть 40 кр. за бутылку до 2 зр.

Кромъ сего удержанія на складѣ чай, каву, ко-ники, румы, араки, розолисы, и прочи въ складъ корінної торговлї входять артикули, а такожъ папери, чорнила, оловецъ и всяки приборы до писанія.

При тѣмъ помѣщеній такожъ **отдѣль съ насѣньемъ**.

Звертаємо увагу на посылки 5-килевій почтовій, котрій такоже дешево стоять, що оплатиться и въ найдальній сторони добірній товаръ записувати.

Всікаки замовленія виконуються безприволочно и съвѣтно.

Кто бы мавъ на продажъ добре насѣнье, просимо, нехай прише пробки и подастъ цѣну. Купуємо такожъ масло и прочи продукти нашої господарки и нашого промислу въ добірніхъ сортахъ. (3—?)

Торговля знарядовъ, іконъ, книгъ и ризъ церковныхъ

В. СТАХЕВИЧА II СЫНА

ВЪ ТЕРНОПОЛИ

поручас свой ново открытий въ обильный выборъ заосмотреній складъ:

Товаровъ золотыхъ, ювилерскихъ, срѣбныхъ и зъ китайскаго срѣбра

по дешевыхъ цѣнахъ. (7—15)

Складъ гербаты и руму бремскаго

НА СВЯТА РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

принорукає

по цѣнахъ найдешевшихъ

торговля товаровъ коріннихъ и винтуаловъ

ТАДЕЯ ШАВИНЬСКОГО

ВЪ СТАНИСЛАВОВЪ

въ Базарі мѣскомъ коло рускої церкви.

Мігдали, родзинки, фіги, дактелі, цинкати, орехи волоські и турецкі, мѣдъ патоку, повила угорскі, (1—?) сливки турецкі, и т. д. и т. д.

Ласкаю замовленії товары висылає якъ пайскорше.

Складъ винъ, розолисовъ и ликеровъ